

Gregorio Martín, catedràtic de Computació; dirigeix l'Institut de Robòtica de la UPV

VICTORIA ARCA, SARA SARRION, LUIS AMIGOT

Edat? A Menorca, de petit, si hi havia mala mar, no ens arribava ni el vaixell ni el pa. La digitalització no reemplaçarà uns llocs de treball per d'altres, sinó que n'uberitzarà la majoria: seran flexibles i precaris. Elrepte és que paguin impostos per mantenir l'Estat de benestar. Disserto al Palau Macaya de La Caixa

“Molts de nosaltres morirem acariciant una màquina”

DAVID ARBO

La revolució digital crea tanta ocupació com en destrueix? Sap quant valor genera vostè a la seva empresa?

Doncs, ara mateix, no...
Alphabet, la supergoogle, factura 73.000 milions de dòlars i té 66.000 empleats, així que cada empleat genera 1,2 milions de dòlars anuals, la qual cosa vol dir 100.000 al mes... I vostè?

M'estimo més no fer aquests càlculs.
Cap empresa no havia somiat mai de guanyar tant. Vol anar a París?

Sempre vull anar a París.
Doncs, si no fos pel terrorisme, entre la seva decisió d'anar i trepitjar París no hi hauria cap empleat. Fa vint anys n'hi havia desenes, començant per una agència de viatges.

Destrucció creativa: es deuen haver creat altres llocs de treball a canvi.
Però Schumpeter la va teoritzar en una societat analògica i competitiva; no digital i de jugador únic -el guanyador s'ho emporta tot- com la nostra. A més, Àsia i Àfrica eren irrellevants llavors. Avui milers de milions d'usuaris ja utilitzen màquines per servir-se. Llavors...?

Hem d'afrontar que anem cap a una època de

menys ocupació i no tindrà res a veure amb la idea que tenim avui d'un lloc de treball.

Pot ser més concret?
Assumim cada cop més la gestió de les nostres necessitats: fa servir Google Translate?

I qui no?
Fins ara fallava més com més allunyats eren els idiomes que tradueix, però ara ha fet un gran pas: ja no tradueix element per element, com els humans, sinó que analitza en micro-segons bilions de conceptes fins que troba els dos més semblants.

Per què ho fa?
Per competir amb els cercadors xinesos i japonesos amb els seus ideogrames. Qualsevol podrà ser traductor del xinès. I tot ens porta cap al mateix: menys llocs de treball; més autogestió de les teves necessitats amb ajuda de les màquines. Tot es va digitalitzant: nosaltres mateixos som un munt de dades.

Hi ha hagut altres revolucions.
Però abans de la digital, totes creaven llocs de treball. En les revolucions industrials hi havia un primer soc que els suprimia, però després acabaven creant-ne més: sovint mal pagats i de baixa qualitat, però llocs de treball al capdavant.

Quina cosa serà la que substituirà els

Feina 'uberitzada'

La societat digital genera litzla desintermediació i l'autoservei. Amb ajuda de la intel·ligència artificial, que aprèn i ensenya a gran velocitat, s'universa litzla l'ocupació *freelance* i l'economia col·laborativa. Martín explica com el model Uber per al transport es va replicant en la docència i els serveis professionals. Per això sorgeixen actors globals que, com Uber, posen en contacte el que necessita un servei i el que l'ofereix; gestionen el pagament a comissió i garanteixen -diuen- la fiabilitat de l'intercanvi. D'una banda, permeten treballar i donar feina a tothom per hores; de l'altra, liquiden la feina actual amb els seus drets i la seva tributació. Per mantenir l'Estat de benestar, caldrà trobar fórmules encara inèdites.

nostres llocs de treball de *Factualitat?* La revolució digital no és que liquidi llocs de treball, és que liquida les tasques deixant-les en mans de la cooperació home-màquina-intel·ligència artificial.

Però com es convertirán en sous?
Aquest és el problema: avui si no hi ha ocupació, no es redistribueix la riquesa ni hi ha impostos sobre la feina, ni bons serveis, perquè la major part es financen amb les taxes.

I si taxéssim el producte de la feina dels robots per finançar tant d'atur?

És una proposta de Macron, el meu favorit a les eleccions franceses, i podríem guanyar una mica de temps, però cal afrontar que feina com la d'ara no n'hi haurà. De fet *loc de treball* apareix a l'Enciclopèdia de Diderot amb les primeres màquines de vapor. Abans no existia i ara serà una altra cosa.

D'altres proposen una renda universal.
Però una renda bàsica universal a Europa per substituir els salaris no pot ser tan alta com en altres països, perquè aquí ja donem la sanitat i en gran mesura l'educació, així que no podem, a sobre, regalar 800 euros per persona. Als Estats Units, sí.

És dur, però em temo que realista.
La digitalització no reemplaçarà uns llocs de treball per uns altres dels mateixos drets i productivitat, sinó que n'uberitzarà la majoria. És a dir, els farà flexibles, treballaràs les hores que vulguis o les pagaràs, universals -gairebé tothom aprendrà a prestar serveis professionals- i ubics.

Com es mantenen els drets laborals i com es taxen aquests llocs de treball?
Aquest és el repte enorme que tenim per no perdre benestar a la UE. Hem de trobar un sistema que s'adapti als canvis inevitables i així comença per oblidar-nos de parlar de mercat de treball.

De què vol parlar llavors?
Hi ha mercat per a les rentadores, però les persones no són mercaderies: tenen drets i obligacions laborals i cíviques.

I això, què implica?
Contraposar altres lògiques a la purament de mercat: és possible.

No hi ha sectors que crearan feina? Qui es cuidarà de tanta gent gran?
Robots, sens dubte. Al Japó ja són els cuidadors més abnegats de malalts i persones grans. O és que es pensa que la seva família abandonarà la seva vida per cuidar-los?

Jo no vull ser un destorb i si el robot és simpàtic i ens caldem bé...
Molts de nosaltres morirem acariciant una màquina i sent acariciats per ella.

Doncs segons amb quina família, millor.
A poc a poc serà l'alternativa majoritària. Ara mateix la intel·ligència artificial i els robots van prenent posicions en tots els centres de decisió: des dels quírofons fins a totes les cabines d'avió; és lògic que també les prenguin en els assis.

LUIF AMIGOT